

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolono. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20. Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Zmagoslaven pohod balkanskih zaveznikov.

Priština srbska! Srbi zavzeli Kumanovo.

Odločilen boj med Bolgari in Turki začel.

Položaj na posameznih bojiščih je na podlagi poročil, ki smo jih dobili sredi 10. sledeči: Severna črnogorska armada nadaljuje zmagovito svoj zmagonosni pohod proti Kosovemu. Njene severne prednje straže so že v Prijeopolju ob bosenski meji, med Plevljem in Užico, kjer se nameravajo združiti s srbskimi četami generala Živkovića: Srednja črnogorska armada pod poveljstvom princa Mirka se pomika od severoiztočne strani ob Skaderskem jezeru proti Skadru, dočim je južna armada že zavzela glavne pozicije okoli Taraboša.

O usodi Taraboša samega, ki je edina turška trdnjava pred Skadrom, pa še ni gotovih vesti, če je že padla v roke Črnogorci ali ne. Vsekakor pa prodirajo Črnogorci na vsej črti zmagovito. Baje so turške čete že na potu iz Ebasana v Južni Albani, da prečenejo Črnogorce izpred Taraboša. No, pomisliti treba, da je Ebasan oddaljen približno 150 km od Skadra. Normalno bi torej čete rabile iz Ebasana v Skader pet dni, s forsiranimi marši pa bi utegnile priti v treh dneh. Med tem pa more biti ne-le Taraboš, temveč tudi že Skader v črnogorskih rokah. Pa tudi sicer je malo verjetno, da bi te turške pomožne čete rešile Skader.

O srbski armadi ni bilo te dni nič razveseljivih vesti. Armada je pač prodirala na vseh krajih in generalni štab je močkal. Ker ni bilo nikakih pozitivnih vesti, je delovala tembolj fantazija. Neka vest iz Belgrada je celo poročala, da je pri zavzetju nekega hriba celi srbski polk prišel na podminiran teren, mine so se zažgale in polk je šel v zrak! Bedastoča te vesti je bila očitna. Kljub temu pa so se našli kalini, ki so verovali tudi to! No, zato pa so sredi pozno ponoči prišle razveseljive vesti. Srbi so prodrli že tik pred Kumanovo, ter zavzeli Prištino. Padca Kumanove je pričakovati vsak čas. Čim pade Kumanova, je le še vprašanje nekaj dni, da pade v roke Srbov tudi Skoplje. S tem postanejo Srbi gospodari železniških prog iz Skoplja do srbske meje na eni, ter Mitrovice na drugi strani.

Bolgari so se že pomaknili do Drinopolja in Kirkilita, 40 km vzhodno od Drinopolja. Pri Kirkilisu da se je že začela velika bitka, o kateri pa še ni pozitivnih poročil. Tudi Grki napredujejo na vsej črti. Oni so na potu proti Janini v Epiru ter blokirajo Preveso. Zasedle so tudi otok Lemnos. Torej zmage zveznih čet na vsej črti. Kar je pa pri vsem tem najbolj karakteristično, je to, da včeraj niti turške vesti ne vedo povedati o nikakih turških zmagah. Vsekakor je tekoma današnjega dne pričakovati zelo važnih vesti.

Priština v nevarnosti.

CARIGRAD 22. (Izv.) Sem se poroča, da se pomikajo srbske čete po dolini reke Lab proti Prištini, ki je v resni nevarnosti.

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Keaver Šandor Gjalaki. — Prevel A. E.

Gospa je bila skoraj uničena. Krčevito je zajokala. — Saj sem slutila nekaj, da — da — ono njegovo prekrizavanje — oh, jaz neumnica nisem premišljala nič in ga nisem rešila! — je klicala obupno. — Dolgo časa ni hotela slišati nobene tolažilne besede. Niti soprog niti Muzevič jej nista smela reči nič. Edina Hana je smela k njej. In ubožica, ki jo je samo tresla mrzlica muke in strahu, je zbrala vse svoje moči, da pomiri mater. Nazadnje ste se tesno objeli in obe bridko zajokali. To morje solza je nekoliko ublažilo silno bol. Tam v kotu pa je zajel tudi Avrel in bridko zaplakal. Gospa se je ozrla in je segla z roko po njem ter ga poleg Hane privila na svoje prsi. Deklica se je vsa srečna in hvaležna zagledala v lepo mladeničevo lice, nato pa naenkrat zardela in se izvila iz materinega objema. Ko je bil voz najavljen, ste izjavili mati in Hana, da greste tudi v Zagreb.

V Zagrebu pa vendar niso mogli k

Priština padla.

BELGRAD 22. (Izv.) Srbski vojaki so danes vzeli po krvavem boju Prištino. Iz glavnega srbskega taborišča prihaja tudi vest, da so prišli Srbi že pred Kumanovo in Turke pregnali v mesto.

Bitka pri Kirk-Kilise.

SOFIJA 22. (Izv.) Tukaj sodijo, da se bilje pri mestu Kirk-Kilise strašna bitka, v kateri si stoji nasproti 260.000 mož in sicer 120.000 Bolgarov pod vodstvom Dimitrijevim in 140.000 Turkov, ki jim poveljuje Muktar paša. Ves dan je slišati gromenje topov. Tekom boja so Bolgari baje prodrli turške vrste, pri čemur so imeli silne izgube. — A tudi na turški strani jih je pobiralo strašno.

Grki pred Preveso in Janino.

ATENE 22. (Izv.) Del grških čet je ostal v Epiru pred mestom Prevesa in ga oblega s težkimi topovi, dočim je odrinil drugi del pred Janino, kjer so Turki pripravljeni na obupno obrambo.

Srbi pred Kumanovo.

BELGRAD 22. (Izv.) Srbska armada je prodrla včeraj pred Kumanovo. Po hudem artiljerijskem boju so Srbi vzeli z bajoneti višino Rujan in so prispeli že na Malo Kosovo.

(Kumanova šteje blizu 10.000 prebivalcev in leži na progi Vranja-Skopje tako, da imajo Srbi od Kumanove do Skoplja le še tretjino onega pota, ki so ga že storili od srbske meje. (Op. ured.)

Boji krog Novega Pazerja.

BELGRAD 22. (Izv.) Tretja armada in pa četa, ki operira po dolini reke Ibar, ste se zapletli pri Novem Pazaru v ogorčeno bitko s turškimi četami, ki štejejo skupno 40.000 mož in štiri artiljerijske oddelke z Arnavti vred. Pri Prepolcu se je boj nadaljeval, dokler niso Srbi prispeli v Malo Kosovo. Na obeh straneh štejejo izgube, na turški strani baje več 1000 mož. — Srbska artiljerija je tako dobra, da se jej sovražnik ne more z uspehom protiviti. Ibarska kolona pa radi megle ne more z uspehom operirati.

BELGRAD 22. (Izv.) Od včeraj oblegajo Srbi Novi Pazar. Razven tega pa se je udala Kriva Palanka, kjer so Srbi takoj uvedli svojo upravo.

Boj za Taraboš.

PODGORICA 22. (Izv.) Črnogorci so odpravili v Taraboš več topov, ki jih tam razpostavljajo. Deževno vreme ovira črnogorske operacije.

Črnogorski uspeh pri Tuzi.

CETINJE 22. (Uradno.) Vesti o turškem uspehu pri Podgorici so vse neresnične. Nasprotno, Črnogorci so dosedaj še povsod zmagovali in napredovali. Mesto Tuzi z močno utrjeno goro Šipčanik se je udalo s 4000 mož broječo posadko. Nad 4000 jetnikov s 60 oficirji in poveljnikom se nahaja v Podgorici.

Ivanu. Lubenčić je izjavil, da bi bilo to gotova smrt zanj, ker ga more samo z največjim mirom ohraniti živga. Zastonj je mati povzdigovala roke in rotila doktorja; ostal je neizprosen. Želel je celo, naj bi ne prihajali v hišo, ker se je bal, da bi bolnik vendarle mogel izvedeti zanje in se razburiti. Pristal je samo na to, da bo po Muzeviču sporočal vsak dan trikrat do štirikrat, kako mu gre. In Muzevič je z veseljem sprejel to nalogo. Dneve in dneve je prebil na ta način, da je hodil iz Pivarske ulice a Gosposko in iz Gosposke zopet v Pivarsko. Nikdar ni Hana pričakovala težje, kakor njega, a v mladi duši jej je zavladala velika, nelzmerna hvaležnost, da Muzevič tako zvesto prinaša poročila. V oni veliki skrbi pa je vendar ob Avrelovem prihodu občutila neko posebno radost. In ko je mati neklikrat pohvalila Muzeviča in dodala, da bo vsaka srečna, ki ga dobi — so jej bile materine besede neprijetne. Od tedaj ga je prenehala pričakovati na oknu.

X.

— Kako mu je?

To je bilo nakdanje Madlenino vprašanje, ko je prihajala k prijateljici. Prihajala pa je vsak dan dopoldne in popoldne. K bolniku je doktor ni pustil.

Da bi bil gotovejši v svojem zdravlje-

Uspehi srbobolgarske armade.

SOFIJA 22. (Izv.) Srbobolgarske čete se pomikajo od Kurčalika ob zgornjem teku Meste in od Džumale preko Grodovega, (zapadno od Carjevega sela) v smeri proti Kočani. Prestale so s Turki precej prask in zaplenile precej blaga in živine. Razven tega so vjele 150 Turkov, ki so jih Srbi poslali na Srbsko.

Bolgari razdelili turško armado.

SOFIJA 22. (Kor.) Do sedaj še nepotrjena vest pravi, da so se bolgarske čete med trdnjavo Drinopolje in Kirk-kilise tako zagvozile v turško armado, da so sedaj ločene njene čete na dva dela.

Otok Lemnos — grški.

ATENE 22. (Izv.) Grške ladje so prišle pred otok Lemnos in so po kratkem boju zavzele glavno mesto Kastor. Tam so Grki izkrcali 500 mož in izvesili grško zastavo. Ujetih je bilo troje turških oficirjev in 340 mož. Grški poveljnik Kunturatis je proglasil prebivalcem na otoku svobodo in mir.

Turški napad na Kavarno.

SOFIJA 22. (Bolg. tel. ag.) Včeraj ob 7 v jutro ste se pojavili dve turški križarici pred malim pristanom Kavarna in ste počeli s tri in pol ure trajajočo kanoado. Tetom te so turške kroglice narušile carinski urad, izložišče, vojaško poslopje, telegrafsko postajo, neki mlin in več zasebnih poslopij. Nekoliko teh je pogorelo. Turki so se hoteli izkrcati in so spustili v vodo dva čolna, ki pa nista mogla pristati na obrežje radi ognja male bolgarske posadke. S tem činom je komaj ednajst glav broječe bolgarsko vojaštvo doprineslo dokaz čudovite hrabrosti. Ob ednajstih predpoldne je odplula ena ladja proti Balčiku (primorsko mesto severno od Varne), dočim se je druga zedinila z ostalo turško floto.

CARIGRAD 21. (Od vojn. ministrstva.) Davi je odposlala naša flota, ki križari pred Kavarno — severno od Varne — čoln s parlamentarjem. Kompanija sovražnikov je pa začela z dvema topovima nenadoma streljati na bližajočo se čoln, nakar je naša flota odgovorila in razrušila vojaško poslopje v mestu. Bolgari so pobegnili, čoln pa se je zopet vrnil k floti, ne da bi štel kake izgube. Nato je flota odplula proti Varni, kjer so jo bolgarske utrdbे sprejele z ognjem, čemur so naši odgovorili. Blokada se še vrši. Sovražnik ožen je bil slab. (Obe poročili ste kolikortoliko uradni, a si čisto nasprotujete. — Čudno je le, da turški viri ne povedo, zakaj skuša njihova flota sedaj tu, sedaj tam priti Bolgarom do živga, pa se — vedno umakne, ko jej vendar povsod vse najlpeše kaže. Op. ured.)

Srbski in črnogorski glavni tabor.

BELGRAD 22. (Izv.) Kralj Peter je zapustil Vranjo in krenil na Turško, da postavi svoje glavno taborišče v Biljači.

PODGORICA 22. (Izv.) Črnogorsko glavno taborišče se je pomaknilo v bližino Skadra.

nju, je prve dni sam opravljal najpreprostejša dela. Šele osmi dan je dovolil, da mu je pomagal Kargačević.

Madlena je trpela strašne muke. Goljufiva in slaba ograja, s katero se je mislila ograditi v svoji dolžnosti proti napadom prve in edine ljubezni in katero si je zgradila iz občutka razžalitve, ki jej jo je prizadel Ivan — se je razrušila v prah isti trenutek, ko je izvedela za Ivanovo nesrečo. S prvotno silo je izbruhnila mlada ljubezen z vso svojo čarobno poezijo, z vsemi sladkimi spomini in žarkimi čustvi. In strah za nesrečnega ranjenca — bol in sočutje sta še posvečevala to ljubezen — in Madlena je čutila, da jej je samo v tej ljubezni rešitev in sreča. Ni se več ozirala na svoje dolžnosti; — kakor ptica v puščavi je zapirala oči pred resničnostjo in samo rotila božanstvo, da jej reši in obvaruje ljubljene mladeniča.

Misel, da bi ga mogla izgubiti s smrtjo, jo je spravljala v obup. Pri tem je občutila naravnost fizično bolečino, v prsih in v glavi. Izgubiti! Nekterikrat se jej je pojavilo to vprašanje s strašnim vzdihom, da ga je že izgubila in da nikdar več ne more za njo in za njega posijati dan sreče in blazenstva. Toda potem se je na eni strani s pravo žensko logiko, na drugi pa prežeta

Prvi ranjenci v Belemgradu.

BELGRAD 22. (Kor.) Danes predpoldne je prispelo sem 295 večnoma manj revarno ranjenih vojakov. Poslanci in ljudstvo so jih burno pozdravljali.

Bolgarski dijaki gredo na bojišče.

BELGRAD 22. (Izv.) Včeraj je prispelo sem iz Pariza 200 bolgarskih dijakov, ki hite na bojišče. Tukajšnje občinstvo jih je oduševljeno pozdravljalo.

Turško barbarstvo.

BELGRAD 22. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo, da zastrupljajo Turki povsod, kjer se umikajo, studence in okužujejo živino z bacili, razven tega pa koljejo in mučijo ubogo krščansko prebivalstvo.

Drobne vesti o vojni.

* Italijanski listi objavljajo poziv, ki ga je izdal veliki italijanski narodni junak Josip Garibaldi, dne 4. avgusta 1876. na Slované, ki so se borili na Balkanu. Med drugim je v omenjenem pozivu rečeno: „Kdo izmed dobromislečih sedanje generacije ne bi izražal svojih simpatij junakom svobode in mučeništvu, ki se bori za stvar vseh? Da, za stvar vseh, ker je bil polumesec v Evropi sovražnik vseh, od Finisterre do Dunaja. Turek mora preko Bospora. To je neobhodno potreben pogoj za vse dežele ob Savi in Donavi, ob Črnem, Egejskem in Jadranskem morju. Na mesto azijskih tolpa, ki naj se povrnejo v svoje rodne kraje, mora stopiti konfederacija svobodnih narodov. In vi, nasledniki slavni Trojanovih junakov, stanovalci Pinda in rodovitnih obdonavskih planin, ne zapustite podjarmljenih bratov in ne poslušajte glasov diplomatskega egoizma, ki vam svetuje, da ostanete brezbržni napram najsvetejšim bojem. Kot invaliden, pošiljam srčen pozdrav pogumnim borilcem za svobodo na vzhodu.“

Po 36 letih se končno uresničuje to, kar je Garibaldi tedaj svetoval. Topot vsi evropski diplomate in vsi žurnalistični šmoki ne pomorejo več: Turek se bo moral skoro izseliti v Azijo.

* Iz Petrograda je prispelo v Trst več gospa, članice društva „Sester ruskega rdečega križa“, ki so namenjene z obilnim sanitetnim materijalom na grško bojno polje. Gospem načeluje gospa Apopehrisa Aleksandrova. V istem namenu so prispеле tudi iz Pariza tri gospe grške narodnosti, članice francoskega rdečega križa, ki so se včeraj popoldne odpeljale z Lloydovim parnikom „Graz“ v Pirej. Tudi gospa Aleksandra Naratassi, soproga tukajšnjega grškega generalnega konzula v Trstu se je včeraj odpeljala z istim Lloydovim parnikom v Pirej, da se stavi v domovini v službo Rudečega Križa.

* Grški generalni konzul v Trstu je začel nabirati za grške ranjence. Tudi tržaška grška kolonija je začela med seboj nabirati darove v ta namen.

* Lagati pa znajo Turki, to treba priznati. Soditi po turških poročilih, bodo Turki že v osmih dneh zavzeli Sciojo, Belgrad, Atene, pa še Cetinje na vrh! Tako je na pr. neki turški list te dni pisal: „Naša armada koraka proti Kjustendilu, katerega zavzetje se pričakuje vsak hip“. To poročilo se je zdelo celo znani turško-filski „Neue Freie Presse“ preneumno in je zato pripomnila, da tako hitro pač ne pojde!

sentimentalnega, romantičnega trubadurstva zapadnega sveta, zatekala k prepričanju, da je ljubezen mogoča tudi brez imetja — da v svoji največji dovršenosti, kakor jo je zamislil divni Platonov genij in jo opeva vsak pesnik — tudi ne gre za nič drugega, nego za zvestobo duši. Taka ljubezen, bivajoča v kraljestvu najnežnejših čustev in najbujnejših sanj — ali jo more spraviti v nasprotje z njenimi dolžnostmi?

In Madlena, trpeč pekienske muke večnega strahu, se je mudila nedaleč od bolnikove sobe ure in ure v večnem sanjarjenju, v katerem je slavila njena ljubezen svoje čiste, svoje stokeve triumfe.

Nekoga popoldneva — potekal je že tretji teden Ivanove bolezni, je bila Madlena po svoji navadi v sobi poleg bolnikove sobe. Že je minila ura, kar je prišla. Bolnik je spal in doktor je odšel iz hiše k drugim bolnikom. Lubenčičevka je bila tudi odsotna, nekeje v posetih. V celi hiši je vladal popoldanski mir in tišina. Služabništvo se je tudi umeknilo nekam v zadnje posstranske sobe.

Kar zadoni zvonec v bolnikovi sobi. Madlena je skočila s fotelja. Vedela je, da je bolnik sam. Kargačevića v tistem času ni bilo nikdar pri njem, ker je imel uro pri pri svojem dijaku. (Dalje.)

BRZOJAVNE VESTI.

Otvoritevna seja državnega zbora.

DUNAJ 22. (Izv.) Poslanska zbornica se je sestala danes k jesenskemu zasedanju in je začela ravno tam, kjer je prenehala po leti, namreč z drugim čitanjem zakona o epidemijah.

Seja je postala takoj početkom zelo burna, ker je izbruhnil srd Čehov proti ministru justice, ki so mu klicali, da se naj odstrani. Češki poslanci so pozdravili Hohenburgerja kot skrunitelja pravice, a ko so se pomirili, sta bila zbornici predstavljena ministra Schuster in Zenker.

Finančni minister Zaleski se je uvel s proračunom in tozadevnim ekspozicijem. Pokazalo se je, da je račun zelo neugoden in minister je sam priznal, da se borna aktivna radi gospodarske krize, povzročene od vojne na Balkanu, lahko prevržejo v znatna pasiva.

Proračun za leto 1913 izkazuje skupne izdatke v znesku K 3.127.202.566 in skupne dohodke v znesku K 3.137.481.539, bilanca torej s prebitkom K 278.973. Preliminirane številke avstrijskega proračuna prekoračijo z letošnjim proračunom prvič vsoto treh milijard. V primeri z lanskim letom so letošnji izdatki za K 87.786.172 in dohodki za K 152.391.125 višje proračunani. Proračun brez deficita pa je bilo možno doseči le tako, da je finančni minister prebitek iz leta 1911, ki znaša okroglo 42 milijonov, prikazal kot prirastek dohodkov v proračunu za leto 1913. Iz proračuna se pa v obče razvidi, da so zahteve napram državnim financam take, da jih ne morejo zadovoljiti sedajni viri.

Nova taktika jugoslovanskih pravašev.

DUNAJ 22. (Izv.) Zbornica je kazala več vrzeli. Opazilo se je, da ni zastopnikov hrv. slov. stranke prava. Govori se, da ti opravičujejo svojo odsotnost z ostrejo taktiko, ki jo nameravajo začeti. (Da-li je odsotnost pravo sredstvo? — Op. red.)

Čehi obtožujejo ministre.

DUNAJ 22. (Izv.) Čehi nameravajo povzročiti obtožbo ministrov. Radikalci med njimi namreč zbirajo potrebne podpise, da obtožijo ministra pravice, von Hohenburgerja. Za to je treba 40 podpisov in dvomljivo je, da-li jih dobé.

Pozdrav Balkancem.

DUNAJ 22. (Izv.) Koncem seje je porabil Blankini neko vprašanje spretno v to da je privoščil Srbom in Bolgarom slavo in zmago, kar je izzvalo med Slovani splošno pritrdjevanje.

Zadnji trenutki Cuvajevega sijaja.

BUDIMPEŠTA 22. (Izv.) Poučeni krogi trde, da ni res, da ne bi bilo Cuvajevo stališče silno omajano, pač pa je gotovo, da se on že te dni poslovil. Da pa s Cuvajevim slovesom prizaneslo Lukacsevi občutljivosti, ki je hrvatskemu komisarju seveda naklonjen, bodo Cuvaja odpoklicali na primeren prizanesljiv način in mu podelili ogrsko baronstvo.

(Lukacs — grof, Cuvaj — baron, lepo priporočilo za take naslove! — Op. ured.)

BUDIMPEŠTA 22. (Izv.) Po konferenci z Lukacsem je Cuvaj odpotoval nočjo na Dunaj, kjer se nastani v privatni penziji. Jutri pa gre k cesarju v avdienco, katerega misli prepričati, da je on na Hrvatskem na vsak način potreben, če se hoče vzdržati red in mir. Gotovo pa je, da pride Cuvaj prepozno, ker je že imenovan njegov naslednik.

Češko-nemška sprava.

PRAGA 22. (Izv.) Češko-nemška sprava pogajanja so odgodena do sred novembra.

Italijani o Berchtoldovem posetu.

RIM 22. (Kor.) Ob priliki prihoda grofa Berchtolda v Piso in San Rossore objavlja „Vita“ dolg članek, s katerim slavi odkrite simpatije in popolno enakost idej med Avstro-Ogrsko in Italijo. Koniec članka slove dobesedno: „Upamo, da pomeni obisk grofa Berchtolda več nego samo vpluden poklon suverenu-zavezniku in izražamo željo, da dokaže najboljšo voljo obeh držav, ki hočete izvršiti poglobljeno kulturno nalogo“.

F. M. L. Schemua v avdienci.

DUNAJ 22. (Izv.) Danes je cesar sprejel šefa generalnega štaba F. M. L. Schemua v avdienci, ki je dolgo trajala.

Zborno poveljstvo v Mostarju?

DUNAJ 22. (Izv.) Na merodajnem mestu se zatrjuje, da se preseli poveljstvo 16. armadskega zbora iz Dubrovnika v Mostar.

Stavka na češkem pojenjavi.

PRAGA 22. (Kor.) Poroča se, da pojenjava stavka krog Kladna in Slana.

Državna podpora za živinorejo.

DUNAJ 22. (Izv.) Minister za poljedelstvo je predal poročilo o poslovanju fonda za podporo živinoreje in o njegovih računih. Iz tega je razvidno, da je dobilo Tržaško leta 1911 pri 4860 glavah živine 2554 K podpore, Goriško pri 7575 celih

39 826 K, Istra pri 59 073 vsega 31 054 K. Podpora za Stajersko je znašala K 307 893, za Koroško 134 693 K in za Kranjsko pa 133 442 K.

Atentat na ruskega carjeviča.

DUNAJ 22. (Izv.) Iz Petrograda se poroča o hudem obolenju ruskega prestolonaslednika. Ruska telegrafska agentura se izraža o tem zelo tajinstveno, tu pa se razširja glas, da je postal prestolonaslednik žrtev atentata, ki je bil izvršen nanj dne 15. t. m. in je radi katerega bo carjevič tudi umrl.

Bosenci za rudeči križ.

SARAJEVO 22. (Izv.) Bosenski Srbi so zbrali za rudeči križ balkanskih držav do sedaj 25.000 kron. Voditelj pokreta je virilist bosenskega deželne zbora Jeftanović.

Srbi rabijo zdravnikov.

PRAGA 22. (Izv.) Ugledna češka zdravnik Kukala in Jedlička sta javno pozvala češke zdravnike, naj se v velikem številu odpravijo na jugoslovanska bojišča. Srbska vlada plačuje mesečno zdravnikom po 500 dinarjev in jim jamči za brezplačno oskrbo in hrano.

Poziv slovenskim zdravnikom!

Predsedništvo „Društva zdravnikov na Kranjskem“ je dobilo naslednji dopis:

Kraljevsko srpsko ministarstvo vojno.
Sanitetsko oddeljenje.

Gospodine Predsedniče!

Na pragu je akcija srpske vojske, koja ima uzvišeni zadatak, da oslobodi braću u ropstvu i da krvlju sinova svojih iskupi slobodu potlačenih.

Veliki će biti broj i ranjenika i bolesnika u ovoj zimskoj kampanji i srpski sanitet, pored svih napora i staranja, nije u stanju ispuniti bez pomoći sa strane nestajućih u osoblju lekarskom, koja je sada najosetnija i najteža.

Za to Vas, Gospodine Predsedniče, najlepše molimo, da budete dobri srcu primiti priloženi poziv na lekare i da ga budete dobri oglašili u novinama, kojima Vi za dobro nadжете.

Još Vas molimo za veliku uslugu, da budete dobri avizirati nam lekare, za koje mislite, da su voljni odazvati se ovom pozivu. Vaša preporuka biće za nas dragocena konstatacija njihove spremne i dobre volje.

Molimo Vas, Gospodine Predsedniče, da primite uz duboko poštovanje i srdačnu blagodarnost na trudu, koji Vam tovarimo.
Beograd, 17. oktobra 1912.

Načelnik saniteta vojnog,

Pukovnik

dr. Rom. Sondermajer.

Pismu je priložena naslednja objava „Srpskega Vojnega Saniteta“:

„Srpskom Vojnom Sanitetu potreban je izvestan broj lekara, koji imaju pravo prakse u svojoj zemlji. Oni će vršiti lekarsku službu u bolnicama u Srbiji, a neće se upotrebljavati u operativnoj vojsci.“

Uslovi su: da su zdravi i sposobni za službu u bolnicama, želeli je, da imaju i kirurške prakse — i da se obvezuju služiti najmanje tri meseca.

Plata 400 dinara (400 kron) mesečno. Podvoz II. klasom i za prtljag do Beograda i natrag naknadice se u Beogradu.

Čia oficirski neće se nikom davati, niti će biti uniformirani“.

Prav tako in še bolj kakor v Srbiji potrebujejo zdravnikov v Črnigori. Črnagora ima v mirnih časih le majhno število zdravnikov. Vsi ti so sedaj zaposleni v vojaških lazareti v Podgorici, kjer leži nad 2000 ranjencev, Srbov in Turkov. Bolnišnice in mesta pa so brez zdravnikov.

Po vsem kulturnem svetu je navada, da se v slučaju vojne organizirajo pomožne akcije za ranjence. Tako je tudi avstrijska družba „Rdečega Križa“ votirala znatne svote za srbske in črnogorske ranjence in je organizirala posebne ambulance, ki odidejo na bojišče.

Tembolj je dolžnost nas jugoslovanskih narodov, da prisločimo našim bratom na jugu na pomoč. S tem se ne odzovemo le klicu krvi in človekoljublja, s to bratsko ljubavjo zastopamo tudi interese naše avstrijske domovine.

Dosedaj sta se že dva slovenska zdravnik odločila, odzvati se klicu bratskih nam narodov. Eden odide v Črnogoro, kjer se pridruži ambulanci avstrijskega „Rdečega Križa“, drugi gre v Srbijo, kjer bo zaposlen v bolnišnici. Kakor poročajo listi, se je tudi kolega dr. Just Pertot, deželni poslanec tržaški, odločil, oditi v Črnogoro. Naj bi jim sledili še mnogi drugi!

Slovenski zdravniki, ki bi se odzvati klicu bratskih nam narodov, blagovolijo naj to javiti podpisaneu odboru.

V LJUBLJANI, dne 20. oktobra 1912.

Za odbor

„Društva zdravnikov na Kranjskem“
Dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški.

Tržaški Slovani za brate na Balkanu.

Nadalje so darovali sledeči gg. po K: Kap. Petar Ivelić 100, Mato Goković 200, dr. Miloš Drobniaković 30, Kap. Milo Milčič 100, dr. J. Jedowski 10, dr. Lj. Tomašić 50, Mate Šarić 100 F. Krater 5, P. Lorini 5, M. Pernčić 5 J. Paštrovič 2, nabrano v gostilni g. Juška Starca, Barkovlje 13 20, Giuseppe Visini 1, Darinka Milošević 100, sinovi Jovana Milošević 20, Antonija ud. Mindel 20. Miloš Pončarevič 20 Peko Jerić 10, g. ca Fani Ahač 2, g. ca Valeria Franceščini 1, dr. Otokar Rybář 100, g. ca Angel Janova 5, dr. Dujam Karaman 150, R. N. 50, Ante Bogdanović 200, Kap. Joan Knežević 15 Kap. N. Kraljevič 20, Svetozar Milošević 60, dr. Fr. Korsano 50, Michele Truden 500, T. cav. Cossovič 600, Kap. Ugo Huber 3, Anton Jerkić 5, Kap. Anton Supet 5, Vinko Silpančič 5, Kap. Franjo Matić 20, Spiro Janković 100, Ljubo Čuljevič 50. Skupaj K 2732-20

včeraj izkazano „4055—“

Skupaj K 6787-20

Gospod Lazar Aničić je daroval: 8 komadov finih srajc, 6 nočnih srajc, 8 zimskih spodnjih hlač, 3 volnene jopice, 3 starih salvičet, 3 starih podglavnikov, 1 star čaršaf, 19 parov nogavic 2 zimski kapi (šubari), 1 par čevljev.

Domače vesti.

Imenovanje. Predsedstvo finančnega ravnateljstva v Trstu je imenovalo za solinskega pristava v X. čin. razredu provizor-nega pristava inž. Gvidona pl. Grisogoni.

„Piccolo“ se boji bodočnosti. V nedeljo je nas „Piccolo“ obrnil svoj pogled v bodočnost Trsta. In ta pogled ga je vznemiril. Jecila in stoče tako-le:

Centralni napad slavizma je naperjen proti Trstu. To morajo imeti Italijani dobro na umu. To zlasti bodi koncept za narodno borbo Italijanov. Seveda, ako bi prihajalo v poštev le sedanje stanje prebivalstva mesta tržaškega in ako bi se to stanje razvijalo normalno in brez presenečenj, bi bil slovenski napad brezupen in podpora iz Kranjske, Štirsk in Koroške bi bila brezuspešna. Toda nade Slovanov se ne ozi-rajo na sedanje mesto s dvestotisoč prebivalcev, ampak računajo na prihodnja ljudska štetja, ko bo imel Trst štiripetstotisoč prebivalcev. Ali je res usojeno Trstu, da bi moral kloniti pred takim razvojem stvari?

Ali gospodarske perspektive, na katere kaže sedanost, ostanejo take tudi v bodočnosti? Ali bo svetovni dogodek, kakoršen bo otvoritev Panamskega kanala, ki odpre nove poti gospodarskemu življenju, Trstu v prilog, ali bo tangiral Trst ali ne? Mi vščimo Trstu vsega, kar je najbolje za vsako trg. mesto. Ali mi ne smemo računati na eventualnosti, na možnosti in hipoteze. Naši računi morajo — pa naj bo že bodočnost taka ali taka — temeljiti na razvoju sil Italijanstva, v našem mestu in na podpori vseh bližnjih pokrajin, da ohranimo to mesto Italijansko tudi njihovemu Italijanstvu. Italijani iz bližnjih pokrajin se ne smejo izseljevati v daljnje kraje. Za njih mora biti vedno mesta v Trstu. To je prvo pravilo programa za ohranjanje. Tisoč Furlanov, Trentincev več v Trstu, store vec dobrega, nego stori slabega tisoč Slovencev. Kajti v mestu, kakoršen je Trst je Italijanstvo impozantna moralna sila, dočim (ako je zmanjšana v Trstu) ostaja v manjih krajih le lokalizirano dejstvo.

Tako se je motal in zviljal nedeljski „Piccolo“ v svojem članku: „Ogrožene točke“. Seveda smo podali tu le glavne misli. Ali že iz tega posnetka je videti, s kako muko je motal iz peresa to svojo dolgo in zavito klobaso. Če pa spretno izkopljemo jedro iz tega besednega balasta, smo na čistem: trese se v strahu pred bodočnostjo. Boji se celo Panamskega kanala, da-si ali bolje: ravno zato, ker ta otvori nove poti vsemu svetovnemu gospodarskemu življenju. „Piccolo“ se boji sveta, se boji bodočnosti. Zato bi hotel poslati k vragu vso bodočnost Trsta, vse pogoje za vspešen razvoj in napredek vsakega trgovskega emporija in bi najraje obdal Trst z velikim zidom, v katerem bi bila pripravljena vrata, skozi katera bi mogli prihajati njegovi ljubi Furlani in Trentinci. — Celo na Istrane ne reflektira več, da-si mu je bila Istra še pred par leti „provincia prettamente italiana“! Vse naj vrag vzame, da se ohrani Italijanstvo Trsta!! — Kdor je začel pisati na to piščal kdor si ne upa na cesto velike javnosti, ta je — izgubljen! Posebno pa bi si trgovsko mesto, ki bi se ob sedanjem modernem razvoju gospodarskega življenja balo stikov s svetom, pisalo žalostno spridevalo o svoji — oonemoglosti. In zato pojdejo kolesa zakonov naravnega razvoja preko — ne Italijanov — pač pa preko „Piccolo“vega Italijanstva. Vsi tisti faktorji, ki morajo že radi velikih splošnih interesov, spojenih s Trstom, skrbeti za napredek tega trgovskega emporija, bodo slednjic naravnost prisiljeni pognati k vragu „Piccolo“vo Italijanstvo, da zagotovijo bodočnost Trsta,

v katerem se bodo uveljavljale vse tiste narodne in gospodarske sile, ki jim je Trst že po svoji geografski legi — na ponudbo!

Nemška pravičnost. Včasih se zdi, da tudi v nemških glavah svita. „Grazer Tagblatt“ od minole sobote je prinesel uvodnik pod naslovom: „Nicht spoten!“ Po naše bi rekli nekako: Ne brijte norcev! Clankar opozarja na nekdanje razorane razmere po nemških državah in koliko težav je bilo premagati, predno je prišlo do ujedinjenja Nemčije. Zato je drugim narodom le v čast, ako streme po ujedinjenju in rešitvi iz robstva. Clankar naglašja, da nikakor ne bi mogli zabraniti balkanskim Slovanom, kakor tudi ne Turkom, da tudi obdrže eventualno pridobljeno ozemlje. Ali v tem grmu tiči zajec. Clankar se je namreč postavil na to stališče, ker so Nemci trdno prepričani, da mora zmagati Turke ter da balkanska zveza dobi pošteno batine. Nemški pravičnosti gre torej le za to, da že sedaj ugotovi pravico Turčije, da zopet podjarni 4 voljujoče balkanske države. Pak — mirna Bosna in Nemci bi imeli zopet mir vor diesem Gesindel, kakor se navadno izražajo v medsebojnih pogovorih. Ali ni to sramota, ako je nemški krščan na strani najhujšemu večstoletnemu sovražniku krščanstva, ako civiliziran človek želi zmage barbarom?!!

Preziranje našega jezika na c. kr. finančni prokuraturi. Prijatelj iz Dekani nam poroča:

Jim ne gre in ne gre v glavo gospodom, kateri imajo srečo, da uradujejo na c. kr. finančni prokuraturi v Trstu, da bi spoštovali naše najelementarnejše pravice. Imam pred seboj tožbo, sestavljeno na gori navedenem uradu imenom dekanske cerkve proti enemu naših posestnikov. Seveda je sestavljena v blaženi in menda ediri izveljavni laščini. Kaj mar laškim in drugim birokratom ck. finančne prokurature v Trstu za § 19. osnovnega zakona iz l. 1867?!! Oal pljuvajo na vse predpise in vlagajo proti slovenskim strankam laške tožbe. Naš kmet-trpin pa tava okoli tolmačev, da mu pojasnijo — seveda ne brezplačno — kaj je prav za prav dobil v roke.

Dolžnost ck. uradov je, — ker so tukaj radi ljudstva, in ne ljudstvo radi njih, — da spoštujejo jezikovno enakopravnost. Ako pa ne poznajo našega jezika, naj gredo v najnovjšo italijansko provincijo in tam naj vsiljujejo svoj jezik Arabcem.

Plačevalcem osebne dohodarine. Finančna oblast naznanja, da bo izkaz oseb, podvrženih osebni dohodarini, za leto 1912 cenitvenega okraja št. 1 za Trst mesto v smislu § 217 zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 razpoloženo pri davčni administraciji (Corso 37, II. nadst. soba št. 20) od 25. oktobra do 7. novembra t. l. in da ga lahko pregleda vsak plačevalec osebne dohodarine ob delavnikih od 9 zjutraj do 2 popoldne, ob nedeljah in praznikih od 9 do 12 zjutraj.

Gori navedeni cenitveni okraj obsega V. in VI. mestni okraj, ter I., II., III. predmestni okraj, izvemši katastralno občino Lonjer.

Brzojavni promet s Kreto. Zasebne brzojavke v tajnem jeziku, in sicer toliko šifrovane brzojavke, kolikor one z dogovorjenimi izrazi, so v prometu s Kreto do nadaljne odredbe nedopustne.

Nova društva. Namestništvo je vzelo na znanje pravila sledečih novih društev: „Kmetiska zveza za politični o raj Koper“ v Dekanih in „Hrvatsko katoliško omladinsko društvo sa sekcijom Hrvatski katolički Sokol“.

Slovensko gledališče.

Jutri se ponovi I. Straussova opereta „CIGAN BARON“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 22. oktobra 1912.

Samomor. Ustrelil se je včeraj ob 3 pop. z revolverjem 47letni Anton Pavletič. **Pozor na žepne tatove!** Pred kratkim smo poročali o razpravi pred tukajšnjim porotnim sodiščem proti žepnemu tatju Sturliju, ki je odkril, s kako predrznostjo je cela tolpa žepnih tatov kradla po tržaških tramvajskih vozovih. Poleg Sturlija je obtožen istega hudodelstva tudi neki Bordignon in neki Battaglia.

V splošnem se je zgodilo toliko tatvina na tramvaju, da skupna svota znaša nad 50 tisoč kron. Vendar pa se še do danes ni posrečilo policiji priti na sled vsem zločincem. Da se pa to ni moglo zgoditi, je glavni vzrok ta, da dotični oškodovanci niso mogli dati obširnejših podatkov o tatvini.

Nekaj časa sem „dela“ v našem mestu nova tatinska tolpa in sicer na prav enak način, kakor so delali oni, ki se nahajajo v

lodje in modno blago za gospode in dame, priporočam KAREL KOČIAN, tovarna suknar v Humpolcu (Češko) : : Uzorec franco : :

Sukna,

Čevljarnica „Ala Sartorella“ - Trst

VIA SARTORELLA 10 (nasproti stadiónu Gatti)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. Blago izvrstno in CENE ZMERNE.

zaporih. Vstopajo namreč v tramvajske voze in to največkrat na stojališču zadaj, ko je zaradi slabega vremena napolnjeno, in izvršujejo tu potem z običudovanja vredno spretnostjo svoje tatvine, nakar se potem hitro izgube.

Dosedaj se je prijavilo policiji že več oseb, katerim so bile na tak način ukradene listnice z znatnimi zneski, toda tatvine so bile izvršene s tako spretnostjo in prevežanostjo, da tatovom še niso mogli priti na sled. Marsikdo pač misli, da je izgubil listnico, ne pa da mu je bila ukradena. — Pazite torej, ko se vozite s tramvajem!

Umrl je danes zjutraj v mestni bolnišnici železničar Alojzij Serpo, ki si je včeraj popoldne pri Sv. Andreju pognal tri strele iz revolverja v glavo.

Zmešalo se mu je. Visokošolec Karel Obermayer je stanoval par dni sem v tržaškem hotelu „Adria“. V Trst je prispel iz Monakovega. Snoči se mu je hipoma zmešalo in je s svojim krikom spravil pokoncu ves hotel, da so morali poklicati Trevesa, ki je nesrečnika prepeljal v opazovalnico. Obermayer je imel pri sebi šek na 38.000 mark in poleg tega še nekaj sto kron avstrijskega denarja.

Male vesti. Ivan Pretner, zidar, doma Izole, je v neki gostilni v Starem mestu hotel opehariti gostilničarja za zapitek. Gostilničar ga je ujel in izročil policiji.

— Julija Stuač, prostitutka v ul. S. Filipa št. 6, je imela za ljubimca vojaka Bošnjaka, nekega Kolakovića. Včeraj se je sprijela z njim, ker je on le prerad pogledoval za drugimi puncami. Kolaković se je razjezil in potegnil bajonet iz nožnice. Dekle se je ustrašilo, da se je zgrudilo na tla. Ves prizor se je vršil na ulici. Mimoidoči ljudje so izvilili Kolakovića bajonet iz rok. Nato je bil aretiran.

— 49letni Anton Splinčić iz Buzeta, stanujoč v ul. delle scuole israelitiche in njegova 52letna ljubimka Magdalena Skilan sta bila aretirana v ul. S. Giovanni, ker sta skočila drug drugemu v lase v velikansko zabavo zbranega občinstva.

— Ker se je dal vzdrževati po prostitutki, neki Gildi Benussiljevi, je bil včeraj aretiran dalmatinski mornar Juri Suban.

— Zaradi potepuštva in tajne prostitucije sta bili aretirani Marija Zorzon iz Gradiške in Alojzija Urbas iz Pirana.

Porotno sodišče.

Predseduje dež. sod. svet. Minlo, prisednika dež. sod. svet. Sbisa in sodnik dr. Abram; dr. pravdnik dr. Tomičich; branitelj dr. Robba.

Obtoženec: Ivan Kanobel, rojen v Trstu, star 27 let, trgovec, ki je obtožen hudodelstva poverjenja in hudodelstva tatvine.

Prva razprava pred tržaškim porotnim sodiščem se je vršila dne 14 in 15. junija t. l. in je imel tedaj Kanobel 15 slučajev poverjenja, oziroma goljufije, ki jih je zakrivil s tem, da je naročil pod pogojem plačevanja na obroke več pisalnih strojev, ki jih je pa potem prodal, da je poveril tvrdki Beer iz Ogrske Belecerkve znesek K 2220.—, da je prodal razne poverljive mu predmete in izbral od raznih oseb manjše zneske denarja, vsem skupaj nad 2000 K.

Porotniki so tedaj potrdili vprašanje krivde v petih slučajih: poverjenje pisalnega stroja „Adler“ v vrednosti K 640.—, poverjenje zneska K 2220.— v škodo tvrdki Beer, poverjenje v slučaju Bon-tempo — konj, vreden 550 K — poverjenje v slučaju Hering, ko je prodal tri pri njem shranjene igralne aparate v vrednosti K 750.—, in goljufija v škodo Ane Pusičeve v znesku K 100.— V ostalih slučajih so porotniki krivdo zanikali. Sodišče je z ozirom na ta pravorek porotnikov obsodilo Kanobla v dveletno ječo.

Najvišje sodišče je razveljavilo to razsodbo in je stvar prišla ponovno pred porotno sodišče in to le za one slučaje, za katere je bil obtoženec zadnjič obsojen.

Obtoženec je tudi danes izjavil, da se ne čuti kriv in je pripovedoval, kako se je moral vsled tega, ker ni imel zadostnega kapitala za svoje spedijsko podjetje, boriti z večnimi denarnimi težavami, ki so postale še tem hujše, ker mu je obolela tudi soproga in je imel velike stroške zaradi nje. Priznal je, da je zastavljal poverjeno mu blago, da pa nikakor ni imel namena, da bi si je prilastil, temveč je storil to le, da bi si trenutno pomagal iz zadrege. Prav tako je rekel, da je imel trden namen, povrniti vse zneske, ki si jih je „izposodil“.

Nato so bile zaslišane pričje, ki so izpovedale večinoma vse precej ugodno za obtoženca.

Sodišče je stavilo porotnikom dve glavni vprašanji: prvo na hudodelstvo poverjenja v navedenih 4 slučajih, drugo pa na hudodelstvo goljufije v slučaju Ane Pusičeve.

Porotniki so prvo vprašanje zanikali z 10 „ne“ proti 2 „da“, drugo pa z 12 „ne“. Z ozirom na ta pravorek je sodišče izreklo oprostilno razsodbo.

Kanobel je bil 18 mesecev v preiskovalnem zaporu.

Danes se vrši porotna razprava proti Karlu Wittu zaradi hudodelstva umora.

Posredarstvo.

Osrednja banka českih hranilnic, podružnica v Trstu, njene posestrime v Brnu, Cernovicah, Krakovu, Lvovu, na Dunaju kot i Matica v Pragi pričnejo izplačevati dne 1. novembra t. l. dospeli kupon lastnih 4% bančnih zadolžnic že z dnem 28. t. m.

Trgovski promet s Srbijo v vojnem času. — Ogrski trgovski muzej je dobil iz Srbije naslednje informacijsko poročilo: Trgovski promet v Belgradu je takorekoč že nekaj tednov skoro popolnoma naslavljen. Skoro 90% trgovcev in trgovskih ustanov se je moralo odzvati vojaški obveznosti in je vsled tega veliko število trgovin zaprtih. Trgovstvo ničesar ne plačuje in se je moralo veliko 1. oktobra t. l. dospelih menic protestirati. Promet na železnih in s parniki je ustavljen. Carinski uradi delujejo samo s polovico uradništva. Inozemskih poštnih zavojev se že več kot tri tedne ni dostavilo. V notranjosti dežele je mnogo vasi popolnoma zapuščenih; celo živino so odpeljali v vojaške svrhe. Pri carinskih uradih leži mnogo blaga, ki ga trgovci niso sprejeli nočejo, ker ga ne morejo spraviti na manjše postaje. Belgrajsko trgovinsko sodišče ni sprejemalo še pred objavljenjem moratorija nobenih napovedb konkurza.

Po „Sl. Trg. V.“
Vojna in žitni trg. Predvsem vpliva vojna v veliki meri na žitni trg. Zrcali so to v notranju cen na žitni borzi v Budimpešti, kjer je poskočil oves za 1 K 50 h pri kg, pšenica in rž za 50 h in koruza za 30 h pri kg. In te cene je notirala omenjena borza že pred izbruhom vojne! Kaj bo šele, ko bo vojna nekaj časa trajala! — Bolgarija in Srbija prepovesta izvoz svojih poljskih pridelkov, vendar v tem ni iskati vzroka zvišanih cen, oz. ti dve državi izvažati razmeroma malo omenjenih žitnih vrst; pač pa leži vzrok v tem, da bo vsled vojne otežkočen ali onemogočen izvoz ruskega in romunskega žita.

Po „Sl. Trg. V.“
Društvene vesti.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Nocoj točno ob 8.30 sestanek. Predava tov. Ant. Benčina: „Ljudsko gibanje“. Prijatelji društva: Dobrodošli!

Pevsko društvo „Zarja“ ima vaje jutri v četrtek in petek. V bodoče ne objavimo več vaj v listu, ker zadostuje ustmeno naznanilo pri vajah. Pevke in pevci, udeležite se vaje polnoštevilno!

Podporno društvo za slov. visokolce na Dunaju bo imelo svoj občni zbor dne 14. novembra t. l. ob 1.30 zvečer v odvetniški pisarni g. dr. Stanka Lapajnet, na Dunaju, 1. Bräunerstrasse 10, z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora (tajnikovo in blagajnikovo). 2. Poročilo preglednikov. 3. Volitve. 4. Skupščina. Ako zbor ne bo sklepčen ob določen uri, se bo vršil uro kasneje ob vsakem številu navzočih udov (§ 22 dr. pr.)

Nar. del. organizacija.

Shod zidarjev na Opčinah se je vršil v ponedeljek v tamošnjem kons. društvu. Predsedoval je tov. Bratoš, poročal pa tajnik Brandner. Shoda se je udeležil tudi deželni poslanec g. Ferluga in je pozivljal v lepih besedah zbrane openske zidarje k složnemu nastopu potom NDO napram neštetim nasprotnikom slovenskega delavstva.

Gibanje delavstva čistilnice petroleja. Zidarji smo poročali o izvolitvi deputacije, ki bo v imenu „Nar. del. org.“ intervenirala pri ravnateljstvu čistilnice petroleja glede skrajšanja delavnega časa. Istotako so obljubili socijalni demokratje, da izvolijo deputacijo, ki bo intervenirala skupaj z deputacijo NDO. Minolo nedeljo se je vršil zopet shod NDO v kons. društvu pri Sv. Ani, kateremu je predsedoval tov. Ujčič poročal pa strokovni tajnik Brandner. S socijalnimi demokrati je dosežen sporazum. Obe deputaciji predloži ravnateljstvu čistilnice petroleja zahteve vsega delavstva te tovarne in sicer še tekom tega tedna. Če bo nastop skupen, če bo vladala med delavstva prava solidarnost, se da marsikaj doseči; v nasprotnem slučaju bodo seveda krivci tisti, ki kršijo solidarnost delavstva. Omeniti moramo, da so se razmere delavstva te tovarne od tistega časa, odkar se vrši gibanje, precej izpremenile; z delavstvom se postopa malo drugače, kajti podjetniki se boje njegove moči. Zlasti pa podjetnikom ni prav, da so se delavci obeh organizacij sporazumeli. Njim bi bilo seveda ljubše, da bi med pristali in v one organizacije vladalo veliko, surovo sovraštvo. Pravimo, da se bo brezsrčni kapitalizem moral ukloniti volji združenega proletarijata, če bo le-ta vsaj sedaj pri tem gibanju za dosego boljšega gmoetnega položaja znal nastopati po geslu: Vsi od prvega do zadnjega složno in energično v boj proti proizvodevalcem bede in trpljenja...!

— Tovariši parketni stavci! Pripravljajni odbor organizacije parketnih stavcev vas vabi na shod, ki se bo vršil jutri ob 7 zvečer v društvenih prostorih NDO, v ul. Sv. Franciška št. 2. — Ker je shod velikega pomena za vse parketne stavce, se nadeja podpisani odbor obilne udeležbe. Priprav-

Naznanilo prevzetja.

Podpisani naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel dobroznano

žganjarno v ulici Ghega 10

(ex Bonefačić)

ter se priporočam za mnogobrojen obisk.

Zagotavljajoč točno postrežbo z najboljšim blagom se priporočam

Vođitelj: Fran Szolik. **Anton Turk,** lastnik.

Nov velik dohod

oblek za moške in dečke za jesen in zimo

v dobroznani trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40

(bivša ul. Torrente)

kjer dobite obleke, suknje, remglane, površnike, kratke suknje s krznemim ovratnikom, plašči iz pravega tirolskega sukna za dež. Velika izber delovnih oblek, hlač, srajc, spodnjih srajc itd. itd.

Velikanska zaloga inozemskega in domačega blaga. Sprejemajo se tudi naročila po meri. Vse po ne erjetno nizkih cenah v trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18, II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Nova trgovina

manifakturnega blaga

Trst, ul. Belvedere 2.

Konfekcije in drugi drobni predmeti.

Priporočam se cenj. občinstvu lastnica

ANA vd. TONEL.

Nova slovenska

trgovina izgotovljenih oblek

ter domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. Specijaliteta hlač za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

Čevljarska zadruga v Mirnu

edina Jugoslovanska tovarna čevljev.

V prodajalnih vedno sveže blago.

Zadruga ima lastne prodajalne: izdeluje vsakovrstne čevlje, ki v ličnosti in trpežnosti prekose vse proizvođače tujih tordk.

... NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA v TRSTU ...

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

VLOGE

NA KNJIŽICE IN TEKOČI RAČUN

OBREŠTUJE S POLNIMI

4 1/2 - 4 3/4 - 5 0/0

PRODAJA BREČKE NA MALE MESEČNE OBROKE. — IZKAZE POŠILJA NA ZAHTEVO. POSOJA A MENJIČE IN VREDNOTE. — POREDUJE ZAVAROVANJA VSEH VRST.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovnejše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Združ. parnih mlinov „Hnngaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usorci se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavlj: ALBERTO FINZI, Trst.

Ijalni odbor strokovne skupine parketnih stavcev.

— Odbor skupine postiljonov sklicuje za danes ob 9.30 zvečer redno odborovo sejo v prostorih konsumnega društva v Rojani.

— Plesna šola NDO se vrši vsak četrtek od 8 do 10 zvečer v društveni dvorani, v ul. Sv. Franciška št. 2.

— Centralni odbor NDO. Danes točno ob 8 zvečer redna odborova seja. Vsi odborniki so naprošeni, da se seja gotovo udeležijo.

Vesti iz Goriške.

Komen, 21. oktobra 1912. — V cenjeni „Edinosti“ napovedana veselica našega „Sokolskega naraščaja“ se je včeraj (20. t. m.) izvršila na dvorišču tukajšnjega posestnika g. Kukanje, h. št. 39 kar najslajše. — Točno ob 3 se je na primerno opremljenem dvorišču zbralo mnogoštevilno naroda od vseh slojev.

Komenski tamburaši so spretno udarjali na svoje tamburice ognjevit koračnice. — 24 sokolskih deklet in 24 deklic v novih sokolskih krogih so nastopili pod vodstvom svojih telovadnih učiteljev, g. Cotiča, c. kr. davčnega asistenta in gosp. Sardoča, ljudskošolskega učitelja. Med dečki sokolskega naraščaja smo zapazili tudi nekaj odraslih, ki so že dovršili ljudsko šolo. — Proste vaje z zastavicami so dečki in deklice izvajali eksaktno, brez poveljstva in sicer ob spremljevanju tamburic. Dečke je vodil gosp. Cotič, a deklice gosp. Sardoč.

Vršile so se potem vse telovadne vaje po že objavljenem programu in to vse prav dobro. Piskanja, v znak priznanja, ni bilo kmali konca. Po vrsti so potem, dečki po sebi, izvajali telovadne vaje tako lepo in precizno, da je občinstvo burno izražalo svojo pohvalo.

Dečki so tudi skakali z naletom čez vrhvice, so telovadili na drogu itd. Osobito težne vaje na drogu so dečki izvajali kaj dobro. — Iz tega naraščaja utegnejo postati prav dobri telovadci. Tudi deklice so izvajale umestne telovadne vaje na konju in krog „konja“. Prisotni so se pravo na slado sledili izvajanjem. Karanje ob zvoku tamburic se je vršilo točno. In vse to se je doseglo v kratkem času pouka. — Konečno so se zbrali dečki in deklice „naraščaja“ pod vodstvom gg. učiteljev v sredini telovadišča in so kaj lepo in ubrano zapeli pesem: „Hej Slovenci!“

Udeležniki so se razšli v zadovoljstvu in povsod smo slišali izražati pohvalo učiteljem telovadbe in naraščaju.

Da je veselica povoljno izpadla, pričča tudi nje gmotni uspeh: nad 100 K je čistega dokodka, ki se porabi za potrebščine naraščaja.

Hvala prirediteljem tega sokolskega nastopa, posebej pa še gg. Cotiču in Sardoču za njihovi veliki trud. Le tako naprej! Razveseljeni na krasno izpali veselici ključemo vsem skupaj krepak sokolski: Na zdar! Taborski.

Lovski dan v Volčah. Iz Tolmina: V nedeljo je bilo krasno vreme. Nebo jasno kakor ribje oko. Ni čuda torej, ako tako lepo vreme in divjačina izvabljata lovca v gozd. Volčanski lov ima tukajšnji notar g. dr. Fabris. Povabil je najboljšje lovce iz vse dežele. Prihajali so že v soboto. Prišli so iz Gorice, Mirna, Bovca, Sv. Lucije itd. Bilo jih je 20. V nedeljo smo vstali zgodaj. Oh, te priprave! Nekdo ni mogel dobiti puške, drugemu so manjkali patroni, tretjemu smodnik itd. Smeha dovolj, še predno smo odšli iz Tolmina. Pisec te notice je bil vedno kot lovec z lovci, pa le v duhu. Okolu 7. ure smo se v Volčah ob potoku Kamenca postavili nasproti sovražniku. Strelci so bili pomeščeni od državne ceste ob Soči skoraj tja do italijanske meje. Lovili smo tako v kolovratu proti Kobaridu. Do poldne smo ustrelili 17 zajcev. Tri je vstrelil g. podpolkovnik Alemann. Izgled drugim nedeljskim lovcom Ob 1. uri popoldne je bil lovski dne na travniku Štefanucovem. Bogato pogostil je lovce lovski zakupnik. Hvala mu! Med dnejem je svirala godba in se je marsikatera vesela rekla. Lovec je pač vesel. Po 2 urah smo šli zopet na lov. Do mraka smo ustrelili še 4 zajce, vsega skupaj torej 21 zajcev. Enega sem v duhu tudi jaz ubil. Zvečer smo odrinili v Tolmin. Od tu dalje pa ne vem več podatkov.

Kreplje. — Tukajšnje „Gospodarsko društvo“ bo imelo izredni občni zbor dne 27. oktobra t. l. ob 4 popoldne v poslopju „Vinarskega društva“ v Krepljah. Dnevni red: Sprememba pravil v nekaterih točkah in druge slučajnosti. Ako ob določeni uri ne pride dovolj udov, se bo vršilo zborovanje uro pozneje pri vsakem številu udov.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Javna dražba se bo vršila danes v sredo, od 9 do 12 v sledečih predmetih:

Omara za obleko, podnožniki, miza s križnim stolom, kuhinjska omara, stoli, slike, ura (regulator), šivalni stroj „Singer“, vozlič na dve kolesi, decimalna vaga, mostna vaga, izložbeni sodci, testenine, sveče, milo, Kneippova kava, čokolada, ci-

korja, steklenice mineralne vode, škrob, mazilo za črevlje, proso, tičja krma, riž in druge jestvine.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Oskar! Pogum in upanje. Pričakujem gotovo v teku tega tedna. Mislim, da se razumemo. Maria

Mlajša trgovska moč, trgovski akademik z bančno prakso, vsestransko poraben, posebno dober stilist v nemškem in slovenskem jeziku, tudi francoščine in angleščine nekoliko več, išče v večji etaportni ali komisijski trdki službe. da se izuri v produktivni ali kakšni sorodni trgovski stroki Vstop takoj, oziroma s 1. prosincem. Virašanja naj se blagovolijo poslati pod šifro: „Zanesljiv in skromen 22.“ v Celje, Stajersko, poste restante. 2366

Mladenič star 16 let, želi vstopiti kot vajenec v trgovino z mešanim blagom v Trstu ali kje v okolici blizu Trsta. Fran. Zalagar. p. Bazovica pri Trstu. 2370

Opozorjamo čitatelje, da je vsako nedeljo. dokler traja gledališče, restavracija „Balkan“ odprta do 1. ure. 2380

Mizar se sprejme takoj za stavbno delo. Ulica Galileo Galilei št. 1, vrata 9. 2381

Proda se dobrodoče podjetje zaradi družinskih razmer. Sigurno dobiček. Ulica Molino a vento 70, Sibera. 2382

Modistinja ima v zalogi pariške modele, naj elegantnejše opremljene klobuke prenavlja. Cene najzmernejše. Ul. Nuova 45, I. 2384

Priženil bi se mlad mož prijetne zunanosti, izvežban gostilničar, trgovec in več vseh gospodarskih poslov, na kako posestvo. Mlada udova ni izključena. Ponudbe na Inzeratni oddelku „Edinosti“ pod „Prihodnjat“ št. 2365 do 28. t. m. 2365

Obesala iz medi za zavese se prodajo po K 350. — Via Caserma 14. Umberto Oesca, trgovina z železnino. 2313

Meblirana sobica se odda takoj pri sloven. ski družini, ul. Miramar št. 3 IV. nad. vrata 35. 2376

Iščeta se 2 dobra mizarja Dolenc Fr., Opčine. 1375

Za dame se izdelavljajo vsakovrstna dela las. A. ROJC, brivec in vlasuljar Trst, Acquedotto 20. 1516

Velika partija šivalnih strojev Singer, kupljenih na dražbi, po nizkih cenah, se prodajo. Za družinsko uporabo kron 64, isti za šivanje in vezanje K 110, zelo elegantne s štirimi predalčki in s pregibajočo se mizico kron 160. Trst, ulica 8 Caterina 7, dvorišče. 2309

Služkinje in hlapci dobijo zelo dobra mesta v posredovalnici ulica Barriera 7, II. Becher. 1935

Od oblasti avtorizirana „Dunajska kuhinja“. Obed in večerja 52 kron mesečno. Pečenka, sadje, močniki, črna kava. Ulica Barriera št. 7, II. Becher. 1938

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca. Trst, ul. Olmo št. 12. 1765

Prodaja bombazevine, slik in dežnikov na mesečne obroke. Via Chiozza št. 16 I. nad. stopje. Ivan Klun. 44

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Od dobrega najboljšje!

Singer Co. del. dr. za šivalne stroje

Trst, ulica Carlo Ghega št. 13.

Popravi strojev vseh vrst, strokovnajaško in najceneje. Brezplačen pouk v šivanju, vezenju in krpanju.

Šivalni vzorci in ceniki zastoj.

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Oecilia št. 9. — Izdeluje vse knjigoveške priprave in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 171

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu

A. JERIČ - Trst

ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)

Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan sveži kruh in sladčice. Prepečenci in konfekture. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

— NUOVO —

Hôtel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort,

stroga snažnost. — Cene zmerne.

ALOJZIJ SKERL.

Brivska dvorana. Slavnemu občinstvu, posebno iz Rojana in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsiao 7. Za dobro potrebo jamči Stefan Vukomanović, brivec.

Pristne orientalske preproge

vsake velikosti in vsake razsežnosti najfinejše in najbogatejše

antične in moderne orientalske preproge,

orientalske bronce in haremska vezenja dobavlja

M. GABAI, Trst, Corso, Capo piazza št. 2, (palača Modello).

Sprejemajo se vsaka popravila preprog in stare preproge se zamenjajo.

Prva jugoslovanska tovarna glasovirjev Anton Pečar

Trst — via Farneto št. 42 — Trst.

Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pianine itd.

Delo točno. Cene nizke.

NEPRODİRNE PLAHTE

za vozove, vagone, blago i. t. d.

Obleke in plašči iz cerade. Volnene odeje in plahte za konje.

GIOV. SIVITZ, Trst

Telefon št. 18-83.

ulica G. Galati št. 8

Telefon št. 18-83.

Radoslav Petrić - Trst

ulica Geppa 12, telefon 10-25.

Odlikovane kleti dalmatinskih vin

ASTI in KIPECI REFOŠK

garantirani, pristni in ugodnega okusa.

CENE ZELO ZMERNE

za gosp. krčmarje, gostilničarje, trgovce jestvin in za domačo uporabo.

Postrežba brezplačno na dom.

Kdor poskusi ASTI in kipec REFOŠK Radoslava Petrića, ne kupuje več vina drugih vin.

Ognjišča na plin

in plinske naprave

za kuho, odprte in zaprte,

v vseh velikostih in katerikoli oblike.

Solidna konstrukcija.

Razvijajo največjo toplotno silo. — Potrošek plina zelo majhen.

CENE NAJZMERNEJŠE.

Delniška družba Greinitz

CORSO ŠTEV. 18.

